

Elk jaar worden ruim dertigduizend huwelijken ontbonden. In één op de zes gevallen moet de man aan zijn ex-vrouw alimentatie betalen, tot wel twaalf jaar lang. Zo kan zij haar oude welstandsniveau handhaven. Daar moet wat aan gebeuren, vinden PvdA, VVD en D66. Iedereen moet in principe voor zichzelf kunnen zorgen, ook gescheiden vrouwen.

Meneer kan 't wel betalen

Arnold (57) betaalt voor het twaalfde jaar partneralimentatie. Het kan het laatste jaar zijn, tenzij zijn ex-vrouw bij de rechter verlening vraagt, en krijgt. De afgelopen jaren voerden hij en zijn ex twaalf rechtszaken, voornamelijk over geld. Hij wil niet met zijn achternaam in de krant.

„Zij wilde scheiden. Ik wilde dat liever niet, we hadden twee kleine kinderen. Het heeft nog een of twee jaar geduurd. Toen zijn we uiteindelijk toch naar een mediator gegaan. Ik zou nu, denk ik, meteen naar een advocaat gaan. Die vertelt duidelijker waar je als man voor moet oppassen. „De mediator legde onze afspraken vast in een convenant. Mijn ex kreeg 450.000 gulden door de boedelscheiding. Ik heb een hypotheek genomen om dat te kunnen betalen. Op haar verzoek werd de partneralimentatie verhoogd ten koste van de kinderalimentatie. Ze wilde een huis kopen en de bank eiste een hoger inkomen. Voor mij viel dat fiscaal ook voordeliger uit. Maar als ik had geweten had hoe het uit zou pakken, had ik er nooit mee ingestemd. „Een paar jaar later vond ze opeens dat ik te weinig kinderalimentatie betaalde. Het was ook weinig, maar we hadden dat zo afgesproken. Eerst zijn we weer naar een mediator gegaan. Daar kwamen we uit op 300 euro per kind per maand, en ik zou laptops, fietsen en dergelijke betalen.

„Maar mijn ex-vrouw bracht het toch naar de rechter. Toen moest ik 600 per kind gaan betalen, met terugwerkende kracht. Binnen twee weken moest ik netto 17.000 euro overmaken aan mijn vrouw. Ik weer geld lenen om dat te betalen. Na hoger beroep ging het naar 400 euro per kind. Moest ze me geld terugbetalen. Deed ze niet, weer een rechtszaak. Die heb ik gewonnen, natuurlijk. Maar het geld was ik alweer kwijt aan de advocaat.

„Als man voel je je niet rechtvaardig beoordeeld. Eén rechter vergat mijn hypotheek mee te tellen. Dan moet je in hoger beroep. Weer tien- à vijftienduizend euro aan advocaatkosten. Voor mij en voor haar. Allemaal van mijn geld betaald.

„In de rechtszaal is het enige wat ik hoor: 'Meneer kan het wel betalen.' Dat is ook zo, ik heb een goede baan. Maar ik heb wel een eigen bedrijf. Dat heeft risico's, zeker in deze tijd. Het gaat ook van mijn pensioen af. Ik kan niet minder gaan werken. Dat kan ik niet betalen.

„Of een rechter zegt: 'Je hebt je ja-woord gegeven, dus je bent het aan elkaar verplicht.' Waarom? Zij wilde zelf weg. We zijn nog geen zes jaar getrouwd geweest. Voor de kinderen wil ik betalen, geen probleem. Maar een vrouw die het huwelijk zelf verbreekt? Ik heb een nieuwe vrouw, een nieuw gezin. Waarom zouden die minder rechten hebben? Het helpt ook allemaal de kinderen niet.

„Mijn huidige vrouw is zelf ook gescheiden, maar wil geen alimentatie van haar ex. Ze wil onafhankelijk zijn. Dat gaat prima. De huidige maatschappij biedt daar alle ruimte voor.

„Ik ben helemaal voor het wetsvoorstel om de duur van de partneralimentatie te verkorten. De huidige wetgeving laat te makkelijk toe dat vrouwen misbruik maken van hun ex. Er is geen enkele prikkel om zelf aan de slag te gaan. Mijn ex heeft nooit een baan gezocht. Ze zou ook nooit zoveel verdienen als de alimentatie. Mijn indruk is dat het voor de overheid wel makkelijk is zo. Scheelt weer een uitkering.

„Je bent zo machteloos. Opgebeld worden door je ex: 'Ik ga je helemaal uitkleeden mannetje.' Dat lukt nog aardig ook.”

JOKE MAT

Foto's An Nelissen

Een logisch slot van de emancipatie. Nou ja, in theorie

Door onze redacteurs
FRÉDÉRIK WEEDA
ROTTERDAM. Eigenlijk, zegt de Haagse psycholoog en mediator Bert Ruitenbeek, is het huwelijk voor onbepaalde tijd passé. „Wij mediators vinden dat men beter een tijdelijk contract zou kunnen sluiten. Voor tien jaar ofzo. Dat mag je natuurlijk verlenen. Maar het hoeft niet. En je spreekt van tevoren af hoe je het regelt als je uit elkaar gaat.”

Ruitenbeek coacht stellen die relatieproblemen hebben, in scheiding liggen, of hun huwelijk nog een laatste kans willen geven. Het treurige, zegt hij, is dat zij hun relatie nooit eens hebben geëvalueerd. „Veel mensen hechten meer aan onderhoud van de auto dan aan onderhoud van de relatie. Iedereen zit maar in zijn iPhone te turen. En dan zijn ze verbaasd dat ze elkaar amper nog spreken.”

De verplichting om na een echtscheiding alimentatie aan de ex-partner te betalen, moet van maximaal twaalf naar maximaal vijf jaar, vinden VVD, PvdA en D66. Dat zou vrouwen dwingen na de scheiding eerder een baan te zoeken, dus goed zijn voor hun emancipatie. Ruitenbeek vindt het een logische stap, ook met het oog op de rechten van mannen. „Veel mannen vinden het onrechtvaardig dat zij verplicht twaalf jaar partneralimentatie betalen terwijl hun vrouw werkt of kan werken. Helemaal als ze zelf niet willen scheiden of als de vrouw verliefd is op een ander. Maar het moet, als de man meer verdient dan zij.”

In Nederland verdient de man nog altijd meer dan de vrouw. Het gemiddelde model: hij werkt de hele week, zij een halve week om tijd te maken voor de kinderen. Maar het is voor de dertigers en veertigers niet meer zoals bij oudere generaties dat de vrouw niet *mocht* werken. Dat ze afhankelijk was van haar man voor een inkomen. Dat ze thuis alles deed en zijn carrière mogelijk maakte.

In die tijd was de duur van de partneralimentatie onbeperkt. De man moest zijn ex-vrouw de rest van haar

leven onderhouden. In de jaren negentig kwam het wettelijk maximum van twaalf jaar. Dat is in de rechtszaal sindsdien een vrij onwrikbaar gegeven, zegt advocaat en echtscheidingsbemiddelaar Ancilla van Bremen. „Ik vraag de rechter wel eens om een kortere termijn, bijvoorbeeld als de kinderen al op de middelbare school zijn en de vrouw haar deeltijdbaan zou kunnen uitbreiden. Ik heb nooit meegemaakt dat de rechter dat toekende. De rechter zegt dan: de partneralimentatie is al wettelijk gelimiteerd, dat is genoeg.”

Zelf vindt ook zij twaalf jaar erg lang. „Het is twaalf jaar niets hoeven doen om in je onderhoud te voorzien. Je kunt zelfs nog verlenging vragen. De duur van de alimentatie moet een reële termijn zijn. Gerelateerd aan de leeftijd van de kinderen en de baan van de vrouw.”

‘Vrouwen zijn nog steeds kwetsbaar’

Directeur emancipatie-instituut

Renée Römkens, directeur van Aletta E-Quality, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, is „helemaal voor” economische zelfstandigheid van vrouwen, maar vraagt zich af of beperking van de alimentatieduur daaraan zal bijdragen. Die ‘prikkel’ kan volgens haar alleen werken als mannen en vrouwen ook dezelfde kansen hebben op een baan. „Door de feitelijke verdeling van de zorgtaken hebben vrouwen nog steeds een kwetsbaarder positie. Zij besteden gemiddeld 23,5 uur per week aan zorg, mannen 10,1 uur. Daardoor hebben ze minder werkervaring en is de toegang tot de arbeidsmarkt na scheiding niet gelijkmatig verdeeld.”

Bij de huidige alimentatieregels gaat al een kwart van de vrouwen er bij echtscheiding financieel op achteruit, bijvoorbeeld doordat ze moeilijk een baan vinden. Römkens verwacht niet dat getrouwde vrouwen

bij de voorgestelde regeling meer gaan werken om na een eventuele echtscheiding een betere uitgangspositie te hebben. „Beslissingen als deze hebben een minder rationele grondslag dan wordt verondersteld. Het gaat om diepgewortelde patronen, met deels romantische ideeën. Vrouwen denken: mijn relatie houdt stand, en anders red ik me wel.” Daarnaast, zegt Römkens, is de praktijk van de arbeidsmarkt weerbarstig. „Een kwart van de mannen wil graag minder gaan werken na de geboorte van het eerste kind. Slechts 6 procent doet dat. Werkgevers zijn er niet dol op en de man schrikt er zelf ook vaak voor terug.”

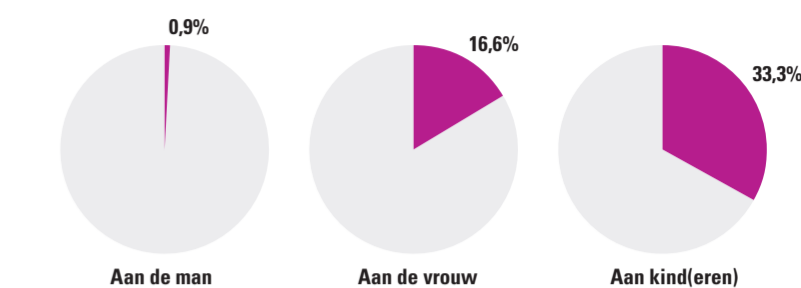
Het wetsvoorstel van de ‘paarse’ partijen PvdA, D66 en VVD vindt Römkens te liberaal. „Ik ben zeer voor economische zelfredzaamheid, maar dan moet je als overheid wel de condities creëren. Goede kinderopvang en gelijk ouderschapsverlof voor mannen en vrouwen. Dat brengt de gelijke arbeidsverdeling van mannen en vrouwen dichterbij, laten landen als Duitsland, Zweden en Denemarken zien.”

Het wetsvoorstel komt pas na de verkiezingen in de Tweede Kamer. Het is nog niet te zeggen of beperking van de duur van de partneralimentatie dan politiek haalbaar is. Christelijke partijen zouden kunnen vinden dat de man toch langer financiële verantwoordelijkheid moet houden voor de zijn ex-vrouw, zeker als er kleine kinderen zijn.

Maar CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenburg blijkt juist sterk voor de termijn van vijf jaar. Ze wil zelfs verder gaan, door geen uitzondering te maken voor moeders van jonge kinderen. „Dat vind ik ouderwets. Opvoeding wordt juist ingewikkeld als kinderen naar de middelbare school gaan. Dan komen ze in een kwetsbare fase.” Wel vindt ze dat ‘maatwerk’ mogelijk moet zijn. „In individuele omstandigheden moet van de regeling afgeweken kunnen worden, bijvoorbeeld als een kind extra zorg nodig heeft. Dan moet een ouder kunnen stoppen met werken – en dus langer alimentatie krijgen.”

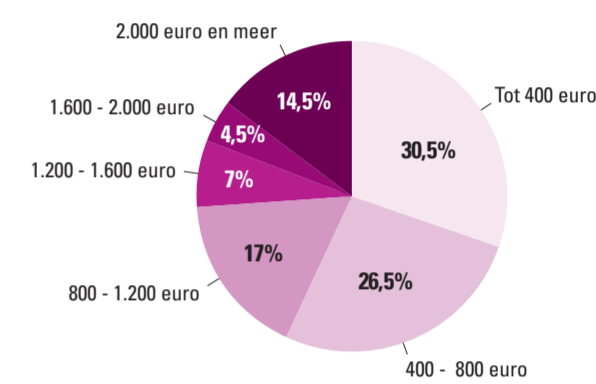
Partneralimentatie bijna altijd naar de vrouw

Door de rechter* toegewezen alimentatie, in procenten van alle echtscheidingen (2009)

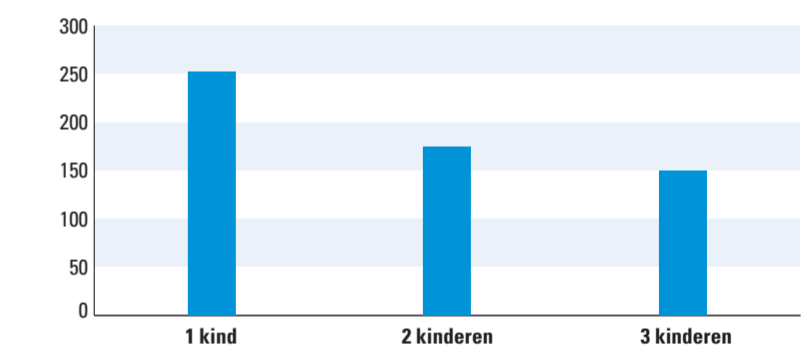

* Partners kunnen ook onderling, buiten de rechter om, afspraken maken

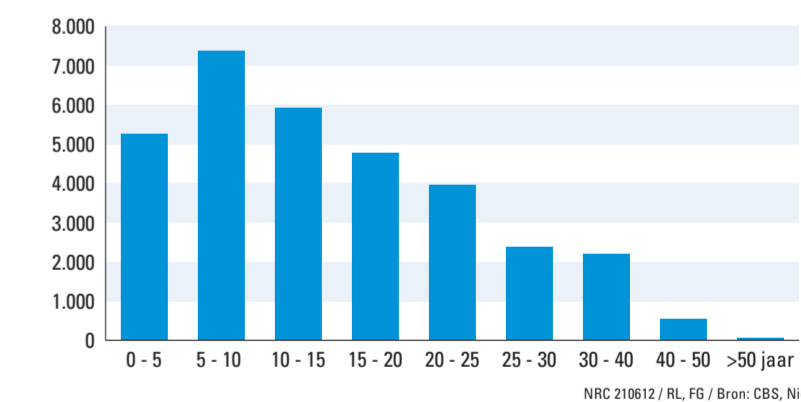
Maandelijke partneralimentatie aan de vrouw in procenten (2009)

Gemiddelde kinderalimentatie per maand in euro's (2009), naar aantal bij scheiding betrokken kinderen

Aantal echtscheidingen naar duur van het huwelijk, in 2010

Advertentie

De universiteit met de meest tevreden studenten*

*volgens NSE 2012

Open Universiteit
www.uu.nl

Zo is alimentatie nu geregeld

Partneralimentatie komt voort uit de wettelijke plicht van ex-echtgenoten om elkaar te onderhouden. Bij een scheiding kan een partner die zelf niet of nauwelijks inkomen heeft, vragen om alimentatie. Deze alimentatie staat los van de kinderalimentatie, een verplichting om zorg te dragen voor kinderen tot 21 jaar.

Partneralimentatie duurt maximaal twaalf jaar. Als ex-partners minder dan vijf jaar samen waren, duurt de alimentatie niet langer dan de duur van het huwelijk. Zodra de partner die alimentatie ontvangt gaat samenwonen of trouwen, vervalt de betalingsplicht.

Ook kan de hoogte van de alimentatie veranderen als de ontvangende partner zelf een hoger inkomen krijgt.

Om de hoogte van de partneralimentatie vast te stellen, kijkt de rechter naar de behoefte van de ontvangende partij (de behoeftige). De welstand tijdens de relatie is daarbij bepalend.

Ook kijkt de rechter naar de draagkracht van de partner die alimentatie moet betalen (de onderhoudsplichtige). De rechter geeft de kinderen daarbij voorrang. Dat betekent dat er pas partneralimentatie wordt vastgesteld als daarvoor nog ruimte is na betaling van kinderalimentatie.

De betaalde partneralimentatie kan de onderhoudsplichtige van zijn inkomen aftrekken, zodat hij minder belasting betaalt. De ontvanger moet de alimentatie juist bij het inkomen optellen.

Zo kan de nieuwe regeling worden

Als het voorstel van PvdA, VVD en D66 voor partneralimentatie wordt ingevoerd, dan is de belangrijkste verandering de kortere duur.

Als er geen kinderen zijn, en het huwelijk heeft korter dan drie jaar geduurd, dan is er ook geen alimentatie. Voor huwelijken die langer duurden, is er een alimentatieplicht van maximaal vijf jaar, en nooit langer dan de helft van de huwelijksduur.

Als er wel kinderen zijn, dan duurt de partneralimentatie tot het moment dat het jongste kind twaalf is. De zorg voor de kinderen moet dan wel onevenwichtig verdeeld zijn. Werkende co-ouders krijgen dus geen partneralimentatie.

Voor echtparen die langer dan vijftien jaar samen zijn geweest en waarvan de ontvangende partij nooit heeft gewerkt, duurt de alimentatie maximaal tien jaar. Dit is een uitzonderingsgeval, om vrouwen tegemoet te komen die altijd alle zorgtaken op zich hebben genomen om hun man in staat te stellen aan zijn carrière te werken.

Ook de welstandsnorm verdwijnt: partneralimentatie is niet meer afhankelijk van het inkomen ten tijde van het huwelijk.

Alimentatie wordt alleen nog een compensatie voor het zogenoemde verlies aan verdien capaciteit: wie door het huwelijk (en eventuele kinderen) zelf minder heeft kunnen werken, mag daarvoor een vergoeding krijgen na scheiding.